

Nieuwsbrief

Onderzoek:
Voorpellers van
ADHD en
aanverwante
stoornissen bij
kinderen

vrije Universiteit

amsterdam

November 2008

Het onderzoeksteam

Steffen van Noesel
Marjolein Luman
Jaap Oosterlaan
Rob Licht

En alle studenten van de
afdeling klinische
neuropsychologie die
meegeholpen hebben.

Geachte ouders en leerkrachten, beste kinderen,

Vorig jaar, in de periode april-juli hebben jullie meegedaan aan een onderzoek naar de voorspellers van **ADHD, emotionele- en gedragsstoornissen** op het regulier basisonderwijs. In totaal hebben er 26 scholen en zo'n 800 kinderen meegedaan. Met deze nieuwsbrief willen we jullie graag informeren over de resultaten van dit onderzoek. We willen jullie nogmaals hartelijk danken voor jullie bijdrage aan dit onderzoek. Zonder jullie inzet was dit onderzoek niet mogelijk geweest!

Gevoeligheid voor beloning

Kinderen die anti-sociaal gedrag laten zien zoals liegen of slaan lijken heel erg gericht te zijn op het ontvangen van een beloning. Zij lijken minder gevoelig voor straf. In ons onderzoek is gekeken of kinderen uit een normale populatie, die hoog scoren op een vragenlijst die anti-sociaal gedrag meet, anders gevoelig zijn voor straf en beloning dan kinderen die laag scoren op anti-sociaal gedrag. Het resultaat laat zien dat een hoge gevoeligheid voor beloning samen gingen met hoge scores op anti-sociaal gedrag. Dit zou inhouden dat kinderen die antisociaal gedrag vertonen gevoeliger zijn voor beloning dan voor straf. Wanneer een ouder of leerkracht het gedrag van deze kinderen sturen, lijkt het dus effectiever om deze kinderen te belonen dan te straffen.

Uitzending over onderzoek ADHD aan de VU

Voor het onderzoek aan de VU

www.teleac.nl/pagina.jsp?n=384603

klik dan op het icoontje

Onderzoek naar slaappgedrag bij kinderen

Bij kinderen bestaat er een sterke relatie tussen slaap en psychiatrische klachten. Onderzocht is of probleemgedrag toeneemt wanneer er meer slaapproblemen zijn en daarnaast is gekeken welk probleemgedrag dan toeneemt. Zoals verwacht, lieten de resultaten zien dat slaapproblemen en probleemgedrag sterk samen hangen. Slaapproblemen waren de beste voorspeller voor emotionele problemen en de slechtste voorspeller voor gedragsproblemen. Dit geeft aan dat slaapproblemen een belangrijke factor zijn om psychiatrische problemen te voorspellen en dat deze klachten serieus genomen moeten worden om de behandeling van kinderen te verbeteren.

Roken tijdens de zwangerschap en leesvaardigheid van kinderen

Er werd ook gekeken naar de relatie tussen roken van de moeder tijdens de zwangerschap en de leesvaardigheden van het kind. Er werd gekeken naar begrijpend lezen, leestehnik en leestempo, en de drie-minuten-toets van het CITO leerlingvolgsysteem. Verwacht werd dat roken tijdens de prenatale periode een negatieve invloed zou hebben op deze leesvaardigheden. Roken tijdens de zwangerschap werd gemeten met de "Vragenlijst zwangerschap, geboorte en eerste levensjaar". Uit de resultaten bleek dat roken tijdens de zwangerschap een negatieve invloed heeft op zowel het begrijpend lezen en het technische lezen van het kind. Roken tijdens de zwangerschap heeft geen negatieve invloed op het leestempo van het kind.

Alcoholgebruik en leesvaardigheid

Het doel van de studie was de relatie tussen alcoholgebruik tijdens de zwangerschap en taalvaardigheid bij 6-12 jarigen te onderzoeken. Gekeken werd naar de prestaties op de Taalschaal, de Drie-Minuten-Toets en het leesbegrip van het CITO leerlingvolgsysteem. Gebleken is dat, ongeacht het trimester in de zwangerschap, er geen relatie bestaat tussen de hoeveelheid alcohol en woord- en zinsvorming, en leesbegrip. Er was wel een heel klein effect van alcohol in het tweede trimester van de zwangerschap op technisch lezen. Concluderend kan worden gezegd dat, in tegenstelling tot wat verwacht werd, alcoholhoeveelheid niet tot nauwelijks van invloed is op de taalprestaties bij kinderen van basisschoolleeftijd. Belangrijk is dat thuis oefenen met lezen een positieve invloed heeft op de taalvaardigheid van kinderen. Dit zou mogelijke de nadelige effecten van alcohol op leesgedrag opgeheven kunnen hebben.

Sociaal functioneren

Kinderen met ADHD hebben moeite met sociale vaardigheden. Deze vaardigheden zijn van belang voor het omgaan met anderen. Mogelijk wordt dit veroorzaakt door hun agressieve gedrag, wat er voor zorgt dat andere kinderen uit hun buurt blijven. Uit de resultaten blijkt dat kinderen die hoger scoren op de schaal ADHD ook hoger scoren op de schaal "problemen met leeftijdsgenoten". De resultaten laten daarnaast zien dat deze relatie gedeeltelijk wordt verklaard wordt het anti-sociale gedrag wat kinderen met ADHD laten zien (bijvoorbeeld liegen en slaan). Om de problemen met leeftijdsgenootjes (geen vriendjes, veel ruzie) van kinderen met ADHD aan te pakken, zal dus ook gekeken moeten worden naar het gedrag van kinderen met ADHD.

Gevoeligheid voor sensorische informatie

We hebben gekeken naar de sensorische gevoeligheid (gevoeligheid voor zintuiglijke prikkels) van kinderen met symptomen van ADHD. Hoe meer symptomen, symptomen liet zien was er sprake van significant meer sensorische overgevoeligheid hoe gevoeliger kinderen bleken voor prikkels: smaak/geur, geluid/licht en kleur en aanraking. Omdat deze overgevoeligheid kan leiden tot probleemgedrag is het belangrijk dat er aandacht is voor sensorische overgevoeligheid bij kinderen met ADHD, zowel in het onderzoek als in de praktijk.

Contactgegevens

Onderzoeksteam ADHD; Vrije Universiteit, afdeling klinische neuropsychologie

Van der Boechorststraat 1; 1081 BT Amsterdam

Telefoon: 020-5988756 (secretariaat)

Mail: ADHDonderzoek@psy.vu.nl

Website: www.adhd-vu.nl en www.psy.vu.nl/fpp.php/departments/clinicalneuropsychology